

ÖSTRADIOOL PLASMAS

Lühend	P-E2
Mõiste	Steroidhormoon, aktiivseim naissuguhormoon, kuulub östrogeenide hulka (lisaks östroon, östriool ja nende konjugaadid). Sünteesitakse kolesteroolist peamiselt munasarjades, vähesel määral ka neerupealiste koores, kollaskehas ja platsentas, meestel munandites ja neerupealiste koores. Veres esineb peamiselt seotult suguhormooni siduva globuliiniga (SHBG) ja albumiiniga. Östradiooli sekretsioon sõltub menstruaaltsükli faasist. Follikulaarses faasis suureneb kontsentratsioon gonadotropiinide toimetel, olles maksimaalne enne ovulatsiooni. Seejärel kontsentratsioon väheneb ning väikseim kontsentratsiooni suurenemine esineb koos progesterooni kontsentratsiooni suurenemisega luteaalfaasis. Östradiool kontrollib naistel sugulist arengut – stimuleerib suguorganite ja sekundaarsete sootunnuste arengut ning funktsiooni ja osaleb luude homeostaasis. Koos progesterooniga inhibeerib gonadotropiinide eritumist. Menopausis väheneb östrogeenide tootmine munasarjades oluliselt.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ östrogeenravi jälgimine ▪ medikamentoosselt indutseeritud ovulatsiooni kontroll ▪ hüpotalamuse või hüpofüüsi haiguse kahtlusel ▪ varajase puberteedi diagnostika
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 2–8 °C 2 päeva, –20 °C 6 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminomeetria
Referentsvahemikud	Mehed: 41–159 pmol/L Naised: FF: 45–854 pmol/L OF: 151–1461 pmol/L LF: 82–1251 pmol/L PMP: <18–505 pmol/L
Tõlgendus	<p>E2↑</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ östrogeene produtseerivad tuumorid ▪ maksatsirroos ▪ hüpertüreoos Segavad faktorid: liigne kehakaal, suitsetamine, alkohol (põhjustab perifeerse sünteesi suurenemise), ravimid (glükokortikoidid, tamoksifeen, danasool jt)
	<p>E2↓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ gonaadide düsgenees ▪ primaarne/sekundaarne hüpogonadism ▪ füüsilisest koormusest või kaalulangusest tingitud amenorröa ▪ hüperprolaktineemia Segavad faktorid: füsioloogilised – menopaus; muud – ravimid: androgeenid, tsimetidiin, oraalsete kontratseptiivid jt
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66706
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fischbach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory and diagnostic tests, 7th Edition, Lippincott Williams&Wilkins: 222–225 2. Välimäki M, Sane T, Dunkel L jt (2003) Endokrinologia, Duodecim 2000, tõlge eesti keelde Medicina 3. Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential diagnosis by laboratory medicine, Springer-Verlag: 171–172
Koostaja	Maiga Mägi